

29.09.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**29 Eylül 2021
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

29 Eylül 2021 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞINA VEKÂLET ETME İŞLEMİ

— Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY’ın Vekâlet Etmesine Dair Tezkere

YÖNETMELİKLER

— Çalışma Uzmanlığı Yönetmeliği

— Millî Savunma Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Yönetmeliği

— Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii Anonim Şirketinin (TÜRASAŞ) 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Kapsamında Yapacağı Mal ve Hizmet Alımları İçin Satınalma ve İhale Yönetmeliği

— Lokman Hekim Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 16/6/2021 Tarihli ve 2018/18989 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 30/6/2021 Tarihli ve 2019/13637 Başvuru Numaralı Kararı

TCMB/Kavcıoğlu: Türkiye gıda fiyatlarının en çok arttığı ülkeler arasında

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, Türkiye'nin gıda fiyatlarının en çok arttığı ülkeler arasında bulunduğunu ama fiyat artışlarının talep kompozisyonundaki normalleşme, arz kısıtlarının hafiflemesi ve baz etkilerinin devreden çıkmasıyla gerileme kaydedeceğini söyledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, son dönemlerde belirli ürünlerdeki fiyat artışlarının tarihsel ortamlarının oldukça üzerinde olduğunu ama fiyat artışlarının talep kompozisyonundaki normalleşme, arz kısıtlarının hafiflemesi ve baz etkilerinin devreden çıkmasıyla geçici olduğunu değerlendirdiklerini belirterek, "Bu unsurlar, önümüzdeki dönemde ülkemizde de enflasyonu düşürücü yönde etki edecektir." dedi.

Finansın Geleceği Zirvesi'nde salgının küresel ve Türkiye'deki etkilerini değerlendiren Kavcıoğlu, "Koronavirüs salgınının dünya çapında yayılmasıyla birlikte başlayan birinci dönemde küresel ekonomi 2008 yılındaki finansal krizi de aşan zorlukta bir dönem geçirmiştir. Salgının büyük ölçekli bir arz şokuna da yol açması 2008 finansal krizinden farklı olarak ekonomiler üzerindeki olumsuz etkinin daha yüksek ve kalıcı olmasına yol açmıştır." dedi.

Salgın döneminde finansal sisteme ve reel sektöre ihtiyaç duydukları likiditeyi uygun koşullarla sağlayarak, finansal istikrara ve salgın sonrası toparlanma sürecine destek olmayı hedeflediklerini belirten Kavcıoğlu, "Türkiye, OECD ülkeleri ve Çin ile birlikte değerlendirildiğinde 2020 yılında pozitif büyüme kaydeden iki ekonomiden biri olmuştur. 2021 yılı ilk yarısına ilişkin açıklanan veriler, büyümedeki olumlu görünümün devam ettiğini gösterdi." diye ekledi.

"Son dönemdeki ÜFE artışı, kur ve emtia fiyatlarıyla açıklanamıyor"

Yüksek frekanslı verilerin işgücü piyasasında toparlanmaya işaret ettiğini söyleyen Kavcıoğlu, "Hizmetler sektörü istihdamı salgına dair kısıtlamaların da etkisiyle daha yavaş bir toparlanma sergilerken, son dönemde burada güçlü bir istihdam artışı ile salgın dönemi kayıplarının tamamen telafi edildiğini gördük." dedi.

Enflasyonun yükselmesinde başlıca etmenlerden biri artan emtia fiyatları olduğunu vurgulayan Kavcıoğlu, emtia fiyatlarındaki artışa paralel olarak, üretimin hızla artan talebe aynı hızda cevap verememesi nedeniyle oluşan arz kısıtlarının da fiyatların yükselmesinde etkili olduğunu söyledi.

"Ülkemizde de geçmiş dönemlerde üretici enflasyonundaki gelişmelerin kur ve emtia fiyatları ile büyük ölçüde açıklanırken, son dönemde bu iki belirleyicinin üretici enflasyonunu açıklamakta yetersiz kalması arz yönlü ilave unsurlara işaret ediyor." diyen Kavcıoğlu, Avrupa Bölgesi için yapılan son anketlerde arz kısıtlarının imalatı sınırlayan faktörler arasında ön sıralarda olduğunu ve hammadde teminindeki kısıtların üretimi kısıtlayıcı rolünün belirgin şekilde arttığının altını çizdi.

"Bu unsurlar, önümüzdeki dönemde ülkemizde de enflasyonu düşürücü yönde etki edecektir"

Üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki farkın son dönemde birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede uzun dönem ortalamasının oldukça üzerine çıktığını dile getiren Kavcıoğlu, küresel merkez bankalarının enerji ve salgın kaynaklı fiyat artışlarının talep kompozisyonundaki normalleşme, arz kısıtlarının hafiflemesi ve baz etkilerinin devreden çıkmasıyla geçici olduğunu değerlendirdiğini belirterek "Bu unsurlar, önümüzdeki dönemde ülkemizde de enflasyonu düşürücü yönde etki edecektir." diye ekledi.

Son dönemde belirli ürünlerdeki fiyat artışlarının tarihsel ortalamalarının oldukça üzerine çıktığını ifade eden Kavcıoğlu, "Bu durumun bir sebebi, biraz önce de değindiğim gibi salgına bağlı olarak emtia fiyatlarındaki artışlar ve arz kısıtları gibi gelişmeler olsa da, bu unsurlar tek başlarına bazı ürünlerdeki fiyat artışlarını açıklamakta yeterli olmayabiliyor. Özellikle salgından olumsuz etkilenen ve salgından sonra talebin canlı olduğu sektörlerde fiyatlarda daha yüksek artışlar görüyoruz. Ancak ortaya çıkan bu fiyatlama davranışlarının, ekonomik ve sosyal normalleşme

hız kazandıkça önümüzdeki dönemde yeniden salgın öncesi haline yakınsayacağını değerlendiriyoruz.” dedi.

“Türkiye, fiyatların en çok arttığı ülkeler arasında yer almaktadır”

Tüketim sepeti içerisinde gıda ağırlığının ve yurt içi gıda enflasyonunun ülkeler arasında farklılaşabildiğini belirten Kavcıoğlu, “Türkiye, ülkelerarası bir değerlendirme yapıldığında fiyatların en çok arttığı ülkeler arasında yer almaktadır. Tabloda, Ağustos ayında gıda enflasyonunun son üç yılın ortalamasından oldukça yüksek gerçekleştiğini görüyoruz.” dedi.

Merkez bankalarının bu süreçte tüm politika araçlarını kullanarak fiyat istikrarını sağlamayı ve salgın sonrası normalleşme sürecinin devamına destek olmayı sürdüreceklerini vurgulayan Kavcıoğlu, Tüm merkez bankaları gibi salgının seyrine dair gelişmeleri ve küresel ekonomiye etkilerini yakından izlediklerini söyledi.

Fahiş fiyata karşı yeni adım

Fahiş fiyat artışına karşı alınabilecek önlemler, Gıda Komitesi Toplantısı'nda ele alınacak. Toplantıda erken uyarı sisteminde gelinen aşamada değerlendirilecek.

Fahiş fiyat artışına karşı alınabilecek önlemleri görüşmek üzere, bu hafta Gıda Komitesi Toplantısı yapılacak. Toplantıda erken uyarı sisteminde gelinen aşamada değerlendirilecek. Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Dört başı mamur bir şekilde erken uyarı sistemi yapılırsa birçok şey engellenir." dedi.

Pakdemirli, dünkü Cumhurbaşkanlığı Kabinesi Toplantısı'nın ardından gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Gıda fiyatlarındaki artışla ilgili yapılan çalışmalar ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (MB) erken uyarı sistemi çalışmasının ne zaman tamamlanacağı sorulan Pakdemirli, "Merkez Bankası çalışıyor. Eylül sonuna kadar bitirecekler. Bu hafta Gıda Komitesi Toplantısı yapacağız. Biz de izleyeceğiz çalışmaları. Erken uyarı sisteminde gelinen aşama Gıda Komitesi'nde değerlendirilecek." diye konuştu.

"Erken uyarı sistemi bir karar destek sistemi"

Toplantının ardından bir karar açıklanıp açıklanmayacağı sorulan Pakdemirli, "Gıda Komitesi'nde konuşacağımız çok sayıda konu var. Muhtemelen önemli bir kısmı kamuoyu ile paylaşılır." ifadesini kullandı.

Bakan Pakdemirli, Merkez Bankası'nın erken uyarı sisteminin nasıl çalışacağına ilişkin soru üzerine, şunları kaydetti:

"Dört başı mamur bir şekilde erken uyarı sistemi yapılırsa birçok şey engellenir. Üretim, ihracat ve ithalat kısmıyla alakalı hızlı tedbir almaya gerek var. Erken uyarı sistemi bir karar destek sistemi. Örneğin, domateste ihracat arttı fiyatlar yükseliyor ya da Türkiye'de salatalık tüketimi arttı. Mevsimsel olarak bazı etkiler oluyor. Nasıl karşılanacağına dair bir strateji olacak. Epey bir çalışma yaptılar. Her yerden, bizden, Ticaret Bakanlığından, hallerden, perakendeden elektronik bilgi topladılar. Un, yumurta, yağ, maya var, ekmek yapılacak vaziyete geldi. Çok büyük bir bilgi bankasına ulaştılar. Bunları çarşamba günü dinleyeceğiz. Merkez Bankası Başkanı da katılacak."

Türk Gıda Kodeksi'nde pestisit limitleri güncellendi

Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği güncellendi. Pestisit limitleri Avrupa Birliği (AB) mevzuatıyla uyumlu hale getirildi.

Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğinde güncellemeye gidildi. Tarım ve Orman Bakanlığında yapılan açıklamaya göre, Bakanlığın "Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği", Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Yönetmelik, Avrupa Birliği'nin (AB) yapmış olduğu güncellemeleri ve Türkiye'deki bitki koruma ürünleri ruhsatlandırma mevzuatı kapsamında yapılan yeni ruhsatlandırma ve ruhsat iptalleri doğrultusunda güncellendi.

Söz konusu yönetmelik, yurt içi ve ithalatta gıdalara uygulanacak maksimum pestisit limitlerini, yasaklı pestisitleri, limit kullanılmasını gerektirmeyen bitki koruma aktif maddelerini, işlenmiş ürünlerde kullanılacak işleme faktörlerini ve bunlara ilişkin uygulama esaslarını içeriyor.

Düzenlemeyle maksimum pestisit limitleri AB mevzuatı ile uyumlu hale getirildi, yeni ruhsatlandırılan pestisitler yönetmeliğe eklendi ve yeni yasaklanan pestisitler, yasaklı pestisitler listesine dahil edildi.

Yönetmeliğin yayım tarihinden önce üretilen ve yürürlükten kaldırılan yönetmeliğe uygun gıdaların, raf ömrü sonuna kadar piyasada bulunabilmesi yönünde gerekli geçiş süresi tanındı.

Türk-İş: Ankara'da gıda enflasyonu eylülde yüzde 4.18 arttı

Türk-İş, eylül ayında açlık sınırının 3.049 liraya yükseldiğini açıkladı. Eylül ayı gıda fiyatlarının da aylık yüzde 4,18, yıllık yüzde 24,56 arttığı hesaplandı.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş), Ankara'da hesaplanan gıda enflasyonunun eylülde bir önceki aya göre yüzde 4.18 arttığını; dört kişilik bir ailenin açlık sınırının 3,049 TL, yoksulluk sınırının ise 9,932 TL'ye yükseldiğini açıkladı.

Açlık sınırı geçen yıl eylülde 2,447 lira, yoksulluk sınırı 7,973 lira; 2021 Ağustos'ta açlık sınırı 2,927 lira, yoksulluk sınırı 9,533 liraydı.

Türk-İş raporunda "Halen yürürlükte olan aylık net 2,825.9 TL asgari ücret yine açlık sınırının altındadır. Aradaki fark bu ay 224 TL'ye yükselmiştir" denildi. Raporda gıda fiyatlarındaki artış hızının son aylarda manşet TÜFE'nin de üzerine belirgin çıktığına dikkat çekildi.

TÜİK'in aylık enflasyon verilerini duyurma tarihinden önce açıklanan Türk-İş raporu, TÜİK enflasyon tahminlerine dair göstergelerden biri olarak değerlendiriliyor.

Yeni zamlar kapıda

Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu Başkanı Şemsi Kopuz, gıda ürünlerine zam yapılacağını açıklayarak “Ekmek, hayvansal ürünler, bakliyat, hububat ve bitkisel yağlarda yeni zamlar kapıda” dedi.

Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu (TGDF) Başkanı Şemsi Kopuz, üretim maliyetlerinde yüksek seyir devam ettiği takdirde, fiyat artışlarının kaçınılmaz olacağını söyledi. Kopuz, kuraklığın rekoltede düşüşlere yol açtığı hububat, bakliyat ve yem bitkileri kaynaklı olarak ekmek fiyatlarında, hayvansal ürünlerde, bakliyatta, dövizdeki değişimlerden olumsuz etkilenen bitkisel yağda fiyatların dalgalanmasının kaçınılmaz olduğunu vurguladı.

Cumhuriyet'ten Şehriban Kıracı'nın sorularını yanıtlayan Şemsi Kopuz pandemi başladığından beri tüketicinin fahiş bir şekilde arttığını gözlemlediği fiyatlardaki artışın ana nedenini şöyle açıkladı:

“Kullanılan hammadde başta olmak üzere girdi maliyetlerindeki artış, gıda fiyatlarında yaşanan artışın başlıca sebebinin oluşturdu. Yani tüketiciler raftaki ürün fiyatlarının artmasından şikâyet ederken, üreticiler de maliyetlerinin artması sorunuyla karşı karşıya. Temelde pahalı hale gelen, üretimin maliyetidir. Üretimin sürdürülebilmesi için, maliyetteki bu artışların kısmen de olsa fiyatlara yansması kaçınılmazdır. Buna özellikle hammaddede dışa bağımlı olduğumuz sektörlerde (bitkisel yağ vb.) döviz kurlarında yaşanan sert dalgalanmaların yol açtığı olumsuzlukları da ekleyebiliriz.”

FİYAT ARTIŞLARI KAÇINILMAZ

Kopuz, “Yüzde 45’i aşan bir ÜFE söz konusu. Siz maliyetlerinizin ne kadarını fiyatlara yansıttınız? Yakın zamanda, yeni bir zam söz konusu mu?” sorusuna şöyle yanıt verdi:

“Yurtiçi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) ağustos ayı itibarıyla yıllık yüzde 45.52 gibi gerçekten yüksek bir seviyeye ulaştı. Gıda ürünlerinde üretici fiyatları yıllık yüzde 39.20, içeceklerde yıllık bazda yüzde 19.50 artış kaydedildi. Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ise ağustosta aylık yüzde 1.12 artarken, yıllık artış yüzde 19.25’e yükseldi. Gıda ve alkolsüz içecekler grubu, yüzde 29 oranıyla yıllık bazda en yüksek artışın gerçekleştiği ana harcama grubu oldu. Ve maalesef yıllık gıda enflasyonunda, 28 ayın en yüksek seviyesini gördük.

Ağustos 2020’den Ağustos 2021’e üretici fiyatları gıdada yüzde 39.20, içeceklerde yüzde 19.50 gibi yüksek oranlarda artış gösterirken, gıda ve alkolsüz içeceklerde tüketici enflasyonu yüzde 19.25 olarak gerçekleşmiş durumda. Bu da gıda ve içecek sanayi şirketlerinin, maliyet artışlarını aynı oranda fiyatlarına yansıtmadığını, maliyetin bir kısmını üstlendiğini ortaya koyuyor. Merkez Bankası, enflasyona ilişkin aylık değerlendirmelerinde her seferinde, tüketici enflasyonu üzerinde üretici enflasyonu kaynaklı baskılara dikkat çekmekte. Gerçekten de maliyet artışlarını fiyatlarına yansıtmamaya çalışan şirketler, bir noktaya kadar bu baskıya dayanmaktadır. Bu yüksek seyir devam ettiği takdirde, fiyat artışları kaçınılmaz olacaktır.”

“BİTKİSEL YAĞDA FİYATLARIN DALGALANMASI KAÇINILMAZ”

Hangi ürün gruplarında zamların olacağına da girdi maliyetlerindeki seyrin belirleyici olacağını ifade eden Kopuz, “Yine de 2021’e damgasını vuran kuraklığın rekoltede düşüslere yol açtığı hububat, bakliyat ve yem bitkileri kaynaklı olarak ekmek fiyatlarında, hayvansal ürünlerde, bakliyat; diğer yandan küresel piyasalardaki gelişmelere bağlı olarak döviz kurlarındaki değişimlerden olumsuz etkilenen bitkisel yağda fiyatların dalgalanmasının kaçınılmaz olduğunu söylemek yanlış olmaz” diye konuştu.

“ÜRETİMDE ENDİŞE VERİCİ BİR AÇIK VAR”

Kopuz, bu yıl da baş gösterecek kuraklığın hangi ürün rekoltelerini etkilemesini beklediklerini şöyle anlattı:

“Kuraklığın etkilerini hububatta, yem bitkilerinde, ayçiçeği başta olmak üzere yağlı tohum üretimindeki azalmayla derinde hissediyoruz. Ziraat odalarına göre kuraklık nedeniyle bu yıl Güneydoğu Anadolu’da yüzde 80’e varan kayıplar söz konusu oldu. Ege Bölgesi’nde üretilen tütün de kuraklıktan olumsuz etkilendi. Manisa, Denizli, Uşak’ta üreticiler kuraklık nedeniyle yüzde 30-60 oranında rekoltte kaybı yaşandığını bildirdi. ABD Tarım Bakanlığı, mayısta azalan yağışlar nedeniyle büyük bir kuraklık yaşandığını, kuraklığın arpa ve buğday üretimi etkilediği belirtildi. Raporda, Türkiye’nin 11.5 milyon ton buğday, 2.75 milyon ton arpa ithal edeceği tahmin edildi. Kuraklık nedeniyle ülkemizin birçok bölgesinde, çok sayıda üründe rekoltte olumsuz etkilendi. Adı konmasa da bu ciddi bir kriz, üretimde endişe verici bir açık var.”

Tarım Komisyonunda "Gübre Çalışma Grubu" kuruluyor

Son dönemde fiyatı hızla yükselen gübre sektörü için Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı harekete geçti: "Gübre Çalışma Grubu" kuruluyor.

İRFAN DONAT

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Daire Başkanlığı, Tarım Komisyonu'nda gübre sektörüne yönelik bir çalışma grubu oluşturuyor.

Gübre sektörü temsilcileriyle görüş alışverişinde bulunularak mevcut durum değerlendirmesinin yapılması beklenen çalışma grubunda, olası gelişmelere karşı alınması gereken önlem ve atılması gereken adımlar masaya yatırılacak.

Söz konusu gelişmeyi Akıllı Tarım programında dile getiren Gübre Üreticileri, İthalatçıları ve İhracatçıları Derneği (GÜİD) Başkanı Metin Güneş, Bloomberg HT yayınına katılmadan hemen önce Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığından arandığını ifade ederek, "Yayına katılmadan beş dakika önce Cumhurbaşkanlığı Strateji Daire Başkanlığından aradılar. Tarım Komisyonu olarak yeni bir çalışma grubu oluşturuluyor. Türkiye'de gübre alanında neler yapabiliriz ve neler geliştirebiliriz konusunda bir komisyon kurulacağı söylendi. Biz de Gübre Üreticileri, İthalatçıları ve İhracatçıları Derneği olarak bu sektörün sivil toplum kuruluşu olarak bu komisyonda yer alıp, ülkemizde gübre sektörünün gelişmesiyle ilgili çalışmalara katkı sunacağız" dedi.

Pamuk fiyatları 10 yılın zirvesinde

Pamuk fiyatı 2011'den bu yana ilk kez 1 doların üzerine çıktı

Pamuk fiyatları olumsuz hava koşulları ve sevkiyattaki sıkıntılarının arzı tehdit etmesiyle yaklaşık 10 yıldır ilk kez 1 doları aştı.

New York'ta Aralık vadeli kontrat 1.005 dolara yükseldi. Bu, Kasım 2011'den beri görülen en yüksek seviye olarak kayda geçti. Fiyatlar bu sene pandemi kaynaklı lojistik sıkıntılar ve özellikle Çin'den gelen yoğun taleple yüzde 28 yükseldi.

Fiyat artışları tekstil maliyetlerinin de yükseleceği anlamına geliyor. Perakendecilerin artan maliyetleri tüketicilere yansıtması, tişörtten kot pantolona kadar birçok üründe fiyat artışları yaşanmasına neden olabilir.

Gözler doğalgaz ve elektrik tarifelerinde

Enerji kaynaklarının birim fiyatının artması doğalgaz ve elektrik fiyatları üzerinde etkili oluyor.

Mehmet KARA

Son haftalarda tüm dünyada ekonomi gündeminin ilk sıralarında enerji var. Bunun nedeni, petrol, doğalgaz ve buhar kömürü gibi birincil enerji kaynağı birim fiyatlarının sert şekilde artması. Söz konusu artışlar, tüm ekonomik faaliyetler üzerinde doğrudan ve elektrik fiyatları üzerinden de dolaylı şekilde etkili oluyor.

Tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını Avrupa enerji sektörünü de vurdu. Avrupa'da hem elektrik hem de doğal gaz fiyatları son bir ayda ikiye katlanırken, 9 aylık artışlar ise yüzde 250'leri aştı. Bu arada ham petrol fiyatları da son bir yılda neredeyse ikiye katlandı.

Gelişmeler, enerjide dışa bağımlı ülkeler arasında yer alan Türkiye'yi de etkiliyor. Petrol fiyatlarındaki artış, Türkiye'nin uzun vadeli doğalgaz alım kontratlarındaki fiyatları geriden de olsa yukarı yönde etkiliyor. Bu arada spot piyasalarda doğalgaz ve elektrik fiyatları bir süredir yükseliş sergiliyor.

Gözler BOTAŞ VE EPDK'da

Birincil enerji kaynaklarının fiyatlarında yaşanan yükselişin, yurt içi enerji tüketim fiyatlarına yansımaları kaçınılmaz. Son dönemdeki enerji emtiası fiyat artışlarının, 1

Ekim 2021 tarihinde BOTAŞ tarafından açıklanacak aylık (Ekim) doğalgaz satış tarifeleri ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun duyuracağı yılın son çeyreğinde geçerli elektrik satış fiyatı tarifeleriyle tescillenmesi bekleniyor.

BOTAŞ'ın maliyet artışı fiyata yansıyor

Doğalgaz satış tarifeleri son olarak Eylül ayı başında güncellenmişti. BOTAŞ iki günlük gecikmeyle yaptığı duyuru ile sanayide ve elektrik üretiminde kullanılan doğalgaz fiyatlarını yüzde 15 arttırmış, konutlara verilen gazın fiyatlarını ise sabit bırakmıştı. BOTAŞ, Ekim ayı için yapacağı fiyat ayarlamalarında ithalat fiyatlarına bakarak hesaplayacağı ortalama maliyeti dikkate alacak. BOTAŞ'ın bu kez hem sanayi aboneleri ile elektrik santrallerine, hem de konutlara satılan gaz fiyatlarını yükseltebileceği konuşuluyor. Fiyat artış oranının sanayi ve elektrik üretimi amaçlı gazda iki haneli rakamları bulması şaşırtıcı olmayacak.

Elektrik maliyetleri yükseldi

Yılın son üç aylık döneminde geçerli olacak elektrik satış fiyat tarifelerinin de EPDK tarafından en geç 1 Ekim'de duyurulması bekleniyor. Elektrik santrallerine verilen doğalgaz fiyatına geçen ay yapılan yüzde 15'lik zam ile son bir ay içinde yaşanan yeni fiyat artışlarının elektrik tarifelerine yansıtılması gerekiyor. Ayrıca son dönemde ithal kömür santrallerini rekabet edebilir fiyatlardan üretim yapamaz hale getiren uluslararası buhar kömürü fiyatlarında yaşanan artışların da bir şekilde elektrik tarifeleri üzerinde yukarı yönlü etkide bulunacağı açık. Elektrik fiyatlarına zammı kaçınılmaz hale getiren bir başka faktör de, ortalama yağış miktarlarının düşük kalması, bir başka deyişle kuraklık nedeniyle barajlı hidroelektrik santrallerindeki su seviyelerinin çok düşük kalması. Türkiye, HES'lerin üretemediği elektriğin büyük bölümünü fiyatları yükselmiş kömür ve doğalgazdan elde etmek zorunda ki, düzenleyici kurumun bunu dikkate almaması düşünülemez. Tüm gelişmeler, elektrik tarifelerinde çift haneli bir artış yapılabileceğini işaret ediyor.

Avrupa'da elektrik fiyatları 3'e katlandı

İngiltere'de bu yılın Ocak ayında megavatsaat (MWh) başına yaklaşık 90 Euro olan spot elektrik fiyatı üçe katlanırken, bu rakamlar son bir ayda neredeyse ikiye katlandı. Ağustos ayında başına 125,20 MWh/Euro seviyesindeki elektrik fiyatları Eylül'de 240.30 Euro'ya kadar yükseldi. Sadece İngiltere'de değil İtalya, İspanya, Almanya, Fransa ve Bulgaristan, Yunanistan ve Polonya'da da yüksek oranda elektrik fiyat artışları yaşandı. İtalya'da elektrik fiyatları son bir ayda yüzde 30 yükseldi. Ağustos'ta MWh başına 125,20 Euro olan spot elektrik fiyatı Eylül'de 145,98'e ulaştı. İtalya ve İspanya'da da elektrik fiyatları yılın ilk dokuz ayında 2,5 kat arttı. Almanya'da da Ocak'ta 52,81 Euro seviyesinde bulunan spot elektrik fiyatları, Eylül'de 130 Euro'ya dayandı. Bulgaristan yüzde 220'lik, Polonya ise yüzde 100'lük elektrik fiyat artışlarına sahne oldu.

Türkiye’de elektrik fiyat artışları sınırlı

Dünyada ve özellikle Avrupa’da yaşanan enerji fiyatı patlaması, Türkiye piyasalarına tam yansımış değil. Türkiye’de Eylül’deki spot elektrik fiyatları MWh başına 52,85 Euro ile Avrupa’dan çok daha aşağı seviyelerde. Ancak Türkiye’deki fiyatlar zaten önceden de Avrupa ülkelerinin oldukça altındaydı. Ocak 2021’de MWh başına 33 Euro seviyesinden şu anki seviyelere yükseldi. Bu da Türkiye’deki spot elektrik fiyatlarında yaklaşık yüzde 65-70’lik bir artışa tekabül ediyor.

Avrupa’da doğalgaz fiyatları 2.5’e katlandı

Avrupa’nın en önemli doğal gaz ticaret merkezlerinde de fiyatlar yükseldi. İngiltere’de bulunan NBP’de ilk dokuz ayda yüzde 250’yi aşan fiyat artışı diğer önde gelen piyasalarda da yaşandı. Almanya (Gaspool) ticaret merkezinde Ocak’ta 19,96 Euro/MWh seviyesindeki doğal gaz fiyatı Eylül’de yüzde 300’e yaklaşan artışla 57,45’e çıktı. Hollanda’daki TTF doğal gaz ticaret merkezinde de doğal gaz fiyatları ilk dokuz ayda yüzde 270’in üzerinde arttı. Türkiye’deki doğal gaz fiyatları da yine aynı şekilde Avrupa piyasalarının çok daha gerisinde bulunuyor. Bu yılın ocak ayında megawatt saat başına 13,70 Euro olan doğal gaz birim fiyatı Eylül’de 21,27 oldu.

'Gökçek, 40 kişiyi oy vermeleri için tehdit etti'

Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkan Yardımcısı Halil İbrahim Yılmaz; eski ATO Başkanı Salih Bezci'nin, FETÖ soruşturması kapsamında verdiği ifadeyi ve tanıklıklarını değerlendirdi.

Eski ATO Başkanı Salih Bezci'nin, "Fethullah Gülen ile Melih Gökçek'in isteği üzerine görüştüm" iddialarını değerlendiren ATO Başkan Yardımcısı Halil İbrahim Yılmaz, "Bu iddiaların yüzde biri bile iddiaların muhatabına yurtdışı çıkış yasağı getirilmesi ve malvarlığına tedbir uygulanmasını sağlar" diye konuştu. Yılmaz, Osman Gökçek'in 10 binden fazla kâğıt üzerinde firma kurdurduğunu da iddia etti.

Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkan Yardımcısı Halil İbrahim Yılmaz; eski ATO Başkanı Salih Bezci'nin, FETÖ soruşturması kapsamında verdiği ifadeyi ve tanıklıklarını değerlendirdi.

Melih Gökçek'in, Bezci'nin yönetime geldiği 2013'teki seçimler öncesinde, "Sabaha karşı 40 kişiyi aradığını ve oy vermeleri için tehdit ettiğini" söyleyen Yılmaz, "Gökçek bunu daha sonra itiraf etti. Darbe girişiminden sonra Gökçek'in seçtiği Bezci'nin yönetiminden bazı isimler firar etti. Firar edenler, Gökçek'in seçilmelerini sağladığı kişilerdi" dedi.

"TEHDİT EDİLEREK YÖNETİME GETİRİLENLER, TEHDİTLE İSTİFA ETTİRİLDİ"

Yılmaz, "Gökçek, önce bu firar edenlerin yönetimi almaları için çalıştı. Daha sonra, bu insanları FETÖ'cü ilan etti ve ATO'yu bunlardan temizleme gereğiyle harekete

geçti. Oğlu Osman Gökçek'in aday olabilmesi için dönemin Samanyolu TV'nin Ankara Temsilcisi Abdullah Abdulkadiroğlu'nun grubu istifa etti." diye konuştu.

Cumhuriyet gazetesinin haberine göre; Medya Grubu'na Osman Gökçek'in seçildiğini, daha sonra ATO Yönetim Kurulu'nun istifa ettirildiğini kaydeden Yılmaz, "Aynı kalemle ve cümlelerle istifalar yazdırıldı. 3 yıl önce meclis üyeleri tehdit edilerek yönetime getirilenler, yine tehditle istifa etti. Böylece ATO Yönetim Kurulu, seçime gitti ve Melih Gökçek'in oğlu aday oldu" diye konuştu.

"OSMAN GÖKÇEK 10 BİNDEN FAZLA FİRMA KURDURDU"

Seçim öncesinde 140'a yakın üyeden yazılı söz alınmasına karşın uygulanan önlemler nedeniyle Osman Gökçek'in kaybettiğini söyleyen Yılmaz, şöyle konuştu: "Osman Gökçek kaybettikten sonra pes etmedi. 1.5 yıl sonra gerçekleşecek saha seçimleri için 10 binden fazla firma kurduruldu. Kuruluş ve kapanış dilekçeleri aynı mali müşavir tarafından toplandı.

ATO heyeti olarak bu firmaların tespitini yaptık. 17. katta oto yıkama istasyonundan, 80 yaşında teyzenin televizyon olmayan evinde yazılım şirketleri kurulduğu belirlendi. Suç duyurusunda bulunduk. Hükümet ile temasa geçtik. Daha sonra KHK ile 2 yılı doldurmamayan firmaların oy kullanamayacağı ilan edildi. Böylece o firmaların tamamı boşa çıktı. Osman Gökçek kazanma fırsatı olmadığı için çekildi."

Kayrılan çiftçinin 2021 tarım destekleri neden açıklanmıyor?

Ali Ekber YILDIRIM

29 Eylül 2021 Çarşamba

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, geçen hafta İzmir Bayındır'da düzenlenen "Küçük Menderes Havzası Tarım ve Orman Sektör Buluşması"nda yaptığı konuşma çok tartışıldı. Özellikle, "çiftçimizin 'biz zarar ediyoruz' dediği bir ürün yok" ve "toplumda eğer kayrılan bir kesim varsa çiftçi kesimidir." sözleri çiftçilerden büyük tepki aldı. Çiftçiler, Bakan Pakdemirli'yi tarlalarına, bağ, bahçelerine davet etti. Nasıl zarar ettiklerini kendisine anlatmak istediklerini dile getirdi. Ayrıca kayrılmak bir yana cezalandırıldıklarını ifade ettiler.

Öncelikle Pakdemirli'nin o konuşmasındaki tartışılan bölümü hatırlayalım: "Desteklerin ne kadar verimli olduğu tartışılır ama destekleri ne kadar artırırsak bugün üretim de o kadar artıyor. Daha verimli olabilir ama bugün itibariyle desteklerin artışı ile beraber Türkiye'nin verimi artıyor. 'Destek bizden, üretmek sizden, bereket de Allah'tan' diyoruz. Son 3 senede, Türkiye tarımsal üretimde büyüyor ve büyümeye de devam ediyor. Allah'a şükürler olsun bugün itibariyle piyasada çiftçimizin 'Biz zarar ediyoruz' dediği bir ürün yoktur.

Besicilik ve yetiştiricilerimizin zaman zaman maliyetlerin altına düştüğü dönemler olabiliyor ama bunlarla ilgili tedbirleri alıyoruz, almaya da devam edeceğiz. 2021'de 24 milyar lira desteğimizi verdik. Bu sene bu destek daha da fazla olacak. Birçok destek kaleminde artış oldu. Bu desteklerin 10 mislini vermek isterim ama elbette sınırlarımız var ama bugün itibariyle çok rahatlıkla şunu söyleyebilirim; toplumda eğer kayrılan bir kesim varsa çiftçi kesimidir. Bunu yapmamız gerekiyor. İmkânlar çerçevesinde daha da yapmamız gerekiyor."

Türkiye'de çiftçi gerçekten kayırılıyor mu?

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin iddia ettiği gibi Türkiye'de çiftçi gerçekten kayırılıyor mu? Uygulamalara bakalım, kararı siz verin.

1- Koronavirüs pandemisi sürecinde ekonomiye ilişkin birçok destek paketi açıklandı. Bu paketlerin hemen hiçbirinde çiftçi yoktu. Müteahhitlerin borçları, faizleri silindi. Büyük kolaylıklar sağlandı. Sanayicilere destek paketleri açıklandı. Esnafa yönelik, turizm işletmelerine yönelik bazı destekler sağlandı. Çiftçilere gelince sadece bir kez, 2020 yılı Mayıs ve Haziran ayına ait düşük faizli tarım kredi borçları 6 ay süreyle ertelendi. Doğru dürüst bir destek verilmedi. Rutin olarak ödenmesi gereken 2019 ürünü destekleri 2020'de ödenirken sanki yeni destek veriliyormuş gibi sunuldu. Hak ettiği destekleri aylar sonra ödemek çiftçiye kayırmak mıdır?

2- Bu süreçte çiftçiye verilen tek destek bazı illerde toplamda 5 bin ton tohumun yüzde 75 hibe ile sağlanması oldu. Yüzde 25'ini yine çiftçi ödedi. Türkiye'de 3 milyon tondan fazla tohum kullanıldığı dikkate alındığında 5 bin ton tohum desteğinin devede kulak kaldığı görülecektir. Bu mudur çiftçiye kayırmak?

İthalat kapısı sonuna kadar açıldı

3- Pandemi döneminde bütün zorluklara rağmen üretime devam eden çiftçiler ürünü değerinde satmak isterken yapılan ithalatla çiftçi büyük zarara uğratıldı. Bugün birçok ürünün ithalatında gümrük vergisi sıfır. Çiftçi, ithalatla terbiye etmeye çalışılıyor. Çiftçi ithalat yapılarak mı kayırılıyor?

Çiğ süt desteği ödenmedi, besici zararına kesim yaptı

4- Çiftçinin ürettiği çiğ sütün referans fiyatı 1 Haziran 2021'den itibaren litre başına 3 lira 20 kuruş olarak 1 Ocak 2022'ye kadar sabitlendi. Sütün çok büyük bölümü 3 liranın altında satılıyor. Yetiştiricinin en büyük gider kalemini oluşturan yem fiyatları adeta uçtu. Bakanlığın açıkladığı verilere göre yem fiyatı son bir yılda yüzde 60'ın üzerinde arttı. Dolar arttıkça yemin de fiyatı artıyor. Böyle bir ortamda Ekim 2020'de litre başına 40 kuruş olan çiğ süt destekleme primi 20 kuruşa düşürüldü. Mayıs ayında çiğ süt referans fiyatı belirlenirken Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli en kısa zamanda çiğ süt destekleme priminin ödeneceğini söyledi. Bugün 29 Eylül, Ocak 2021'den bu yana çiftçinin hak ettiği çiğ süt destekleme primi henüz ödenmedi. Bu aynı zamanda Adalet ve Kalkınma Partisi'nin 20 yıla yaklaşan iktidarı döneminde bir rekordur. Çiğ süt primi hiçbir zaman bu kadar geç ödenmemiştir. Çiftçinin desteğini bu kadar geciktirmek çiftçiye cezalandırmak mıdır, yoksa kayırmak mı?

5- Bakan Pakdemirli, 29 Haziran'da Habertürk'te Serap Belet'in sorularını yanıtlarken kırmızı et üreticileri ile ilgili şu itirafta bulundu: "Son 19-20 ayda etteki fiyat artışı yüzde 11-12'dir. Bakın kasaptaki ette artış yüzde 11-12'dir. En iyi regüle edilen fiyatlardan bir tanesidir aslında. Yeni yeni de et üreticilerimiz para kazanmaya başladı ve sürdürülebilir bir şekilde bu işi sürdürmeye çalışıyorlar aslında. Bugün karkas et fiyatları, maliyetler 45 lira civarında, hatta mecburen bugün ortalamada 43 liradan üreticimiz kestirmek durumunda kalıyor."

Bayındır'daki konuşmasında da " Besicilik ve yetiştiricilerimizin zaman zaman maliyetlerin altına düştüğü dönemler olabiliyor" diyerek aslında aynı sürecin devam

ettiğini belirtiyor. Üreticinin 45 liraya mal ettiği karkas eti 43 liradan yani zararına satmasını savunmak besicileri, çiftçileri kayırmak mı oluyor?

2021 destekler ne zaman açıklanacak?

6- Bakan Pakdemirli yine aynı konuşmada "Desteklerin ne kadar verimli olduğu tartışılır ama destekleri ne kadar artırırsak bugün üretim de o kadar artıyor. 2021'de 24 milyar lira desteğimizi verdik. Bu sene bu destek daha da fazla olacak. Birçok destek kaleminde artış oldu. Bu desteklerin 10 mislini vermek isterim ama elbette sınırlarımız var." diyor.

Geçmişte de görev yapan birçok Tarım Bakanı buna benzer sözler söyledi. Bakanlar; "gönlümden geçen çiftçi tohumu ekmeden destekleri açıklamak", "gönlümden geçen daha çok destek vermek ama ülkenin kaynakları sınırlı" açıklaması yapar. Şimdiye kadar hiçbir bakan gönlünden geçeni yapamadı.

Eylül ayının da sonuna geldik 2021 ürünü tarım destekleri henüz açıklanmadı. Ne zaman açıklanacağı da bilinmiyor. Çiftçi ekim yaptı, hasat etti, ürününü sattı ama ne kadar destek verileceği belli değil. Ödemesi 2022 bütçesinden yapılacak ama ürün bazında ne kadar destek alacağı belli değil. Çiftçiye böyle mi kayırılıyor?

7- Çiftçi bugünlerde 2022 ürünü buğday, arpa, nohut, mercimek ekimi için hazırlık yapıyor. Büyük bir belirsizlik var. Destekler belli değil. Girdi fiyatları artıyor. Çiftçiler bu zor şartlarda üretimi sürdürmeye çalışırken, bakanlık sadece seyrediyor. Çiftçi böyle mi kayırılıyor?

Özetle, çiftçi bu şekilde kayırlmak, ayrıcalık istemiyor, hakkının verilmesini bekliyor. Ödenmeyen desteklerin acilen ödenmesini, 2021 üretim yılına ait desteklerin bir an önce açıklanmasını bekliyor. Bu destekler 2022 bütçesinden ödenecek. Açıklanacak bu destekler 2022 üretimi için hazırlık yapan çiftçiye yol gösterici olur. Girdi fiyatları dövizdeki artışa bağlı olarak sürekli artarken, bu kadar geç açıklanan, geç ödenen desteğin faydası olur mu?

ABD’de yaşa, Türkiye’de çalış, hem de 15 yıl...

Alaattin AKTAŞ

29 Eylül 2021 Çarşamba

✓ **Şaşırmamayı henüz öğrenemedik! Bakar mısınız Merkez Bankası PPK üyelerinden Abdullah Yavaş ABD’de yaşıyor ve her ay toplantı için Türkiye’ye geliyormuş. 2008’den beri... Görev süresi 2013 ve 2018’de iki kez uzatılmış ve 2023’e kadar devam edecek. Bugüne kadarki uçak bileti faturasının 700 bin doları geçtiği hesaplanıyor.**

Yıl 2008... Ocak-şubat ayları... Merkez Bankası Para Politikası Kurulu’na banka dışından bir akademisyen atanması gerekiyor. Kurulda zaten bu özelliklere sahip bir kişi bulunabiliyor. Bu özellikleri taşıyan üyenin görev süresi bitmiş ve yeniden atanmamış. Yeni bir görevlendirme yapılacak. Dönem, mortgage kaynaklı gayrimenkul krizinin tüm dünyayı kasıp kavurmaya başladığı bir dönem.

Bu konularda çok yetkin bir isim bulunuyor; Abdullah Yavaş. Ancak Abdullah Yavaş ABD’de yaşıyor. Bu dezavantaj ikinci planda kalıyor, Merkez Bankası gayrimenkul konusundaki bilgi birikiminden yararlanmak ve ABD’deki gelişmeleri doğru takip edebilmek için Yavaş’ı tercih ediyor.

Görev süresi 2023’te bitiyor

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu üyeleri beş yıllığına atanıyor. Hani üç beş aylık bir iş değil ki, beş yıl sürecek bir görev. Her ay toplantı yapılması gerekiyor. Bu durum hem Yavaş için zorluk, hem Merkez Bankası için külfet. Ancak Türkiye’de yaşayan aile fertlerinin bulunması ve burada bir üniversitede zaman zaman görev alıyor olması Yavaş’ın geliş-gidişlerine biraz anlam katıyor, bu seyahatler yalnızca Merkez Bankası toplantıları için yapılmamış oluyor.

İlk görevlendirmesi 2008’de yapılan Yavaş’ın süresi 2013’te bitiyor. Yavaş bu göreve beş yıllığına ikinci kez atanıyor. Süre 2018’de bitiyor, üçüncü bir beş yıllık atama daha yapılıyor. Şu durumda Yavaş’ın görev süresi 2023’te bitecek. Yeni bir atama daha yapılırsa toplam süre 20 yılı bulacak.

700 bin dolarlık uçak bileti!

Bazı meraklı dostlar oturup hesap yapmış. 2008 martından bu yana geçen 13.5 yıldaki onlarca ABD seyahati, business class uçuşlar... Hesaplanan uçak bileti bedeli 700 bin doları geçiyor.

Çok para doğrusu... Bu tutarı duyunca dün Merkez Bankası'na bu üyenin toplantılara neden video konferans yoluyla katılmadığını sordum. Güvenlik gerekçesiyle bu tercih edilmemiş. Güvenlikten kasıt tabii ki Merkez Bankası'nın faizinin açıklanmadan birileri tarafından duyulması.

Yavaş'ı kim istedi, kim karşı çıktı?

Abdullah Yavaş'ın akademik yetkinliği konusunda kimse bir şey söylemiyor. Bu konuda tereddüt yok. Ama 13.5 yıl boyunca ABD ile Türkiye arasında her ay mekik dokumayı gerektiren böyle bir görevlendirme kaçınılmaz mıydı, diye sormak da herhalde gerekir.

O zaman başa dönelim ve 2008 yılına gidelim.

Merkez Bankası'nda o dönem görev almış bazı isimlerle görüştüm.

Dönemin Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz Abdullah Yavaş'ın bu göreve getirilmesine, ABD'de yaşıyor olması dolayısıyla karşı çıkıyor. Halen İyi Parti Ankara Milletvekili olan Yılmaz Para Politikası Kurulu üyeliği için başka isimler öneriyor, ancak bu isimler kabul görmüyor ve Yavaş'ta ısrar ediliyor.

Yani edindiğimiz bilgiye göre Abdullah Yavaş Durmuş Yılmaz'a rağmen bu göreve getiriliyor. Yavaş'ı bu görev için önerenler Başkan Yardımcısı Erdem Başçı ve Para Politikası Kurulu Üyesi İbrahim Turhan. Bu önerinin temelinde de Yavaş'ın gayrimenkul konusunda dünyanın sayılı akademisyenlerinden biri olduğu gerçeği yatmaktadır.

Bu arada bu görevlendirmeye başta karşı çıkan Durmuş Yılmaz'ın da daha sonra yakın çevresine Yavaş'ın akademik bilgi düzeyiyle ilgili olarak olumsuz hiçbir şey söylemediği ve Yavaş ile uyumlu bir şekilde çalıştığı belirtiliyor.

Yılmaz yalnız bırakılıyor

Siyasilerin, başkanın değil de yardımcısının ve kurul üyesinin önerdiği ismi uygun bulması, Durmuş Yılmaz'ın banka içinde yalnızlaşmaya başladığının da bir göstergesidir.

Zaten Erdem Başçı 2006 yılında Süreyya Serdengeçti'den sonra Merkez Bankası Başkanlığı görevine atanmak istenmiş, ancak bu atama Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in vetosu dolayısıyla gerçekleşmemişti. Başçı, Durmuş Yılmaz'ın görev süresi bitince Başkanlığa getirilmişti.

Bu kadar yıl sürmeli miydi?

2008'den 2023'e kadar devam edecek bir görev. 2023'ün martında yeni bir uzatma olmazsa tabii ki...

2008 yılında gayrimenkulden kaynaklanan küresel bir kriz yaşandı; tamam. Abdullah Yavaş da bu konuda çok yetkin bir isim; kabul. İyi de o kriz geride kalalı çok oldu.

Hadi o yıllarda Türkiye'de böylesine yetkin, Yavaş'ın yerini doldurabilecek bilgi birikimine sahip biri bulunamadı diyelim. Bulunurdu da, hadi bulunamadı. İlk görevlendirmenin süresi 2013'te bittiğinde "Hizmetleriniz için teşekkür ederiz" denilemez miydi?

Ya ikinci uzatma? 2018'e geliyorsunuz ve bir beş yıl daha... Koskoca Türkiye'de, Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'nda görev yapacak bir akademisyen bulunamıyor mu yani?

Bu arada bazı toplantılarda yer alamayan Yavaş için açıklama metnine "görevde" yazıldığını gördük. Herhalde bu görevlendirmeyi Merkez Bankası yapmıyordu. Merkez Bankası, PPK üyesine ne görev verecek! Anlaşılan Yavaş, ABD'den gelememişti.

Abdullah Yavaş, geçen haftaki son toplantıya da Covid olduğu için ABD'den gelemedi ve katılamadı.

Enflasyon markette değil, zincirde...

Şeref OĞUZ

29 Eylül 2021 Çarşamba

Enflasyonu market zincirleyebilir mi? **Zincirleyemez.** Zira zincir marketin işi, **mal alıp satmaktır.** Kaldı ki **enflasyon canavarını markette değil, tarladan çatala giden yolda zincirleyebilirsin.** Sorunu, kendi sorumluluk alanının dışına ötelemek istersen, **günah keçisi** olarak market zaten elinin altında...

Gıda enflasyonu nasıl düşer?

Sorunun kaynağını doğru tespit etmeli ve itina ile üzerine gitmeli. Peki, neler yapılmalı? Önerilerim şunlar: **1-**Devletin yalnızca zincir marketleri denetlemesi yetmez, gübrede, ilaçta, topumda tekellere bakılması gerek. **2-**Rekabet kurumunun rehavetten çıkması gerek. **3-**Arazi bütünleştirmesi, ürün ekim planlaması, çiftçinin finansa erişiminin sağlanması yapılmalı. **4-**Hal ve perakende yasasını çıkarılması gerek...

Denetimlerin bir haftalık ömrü var

Kök sorunlar üzerine gitmeden zincir marketleri **etiketler üzerinden** zincirlemeye kalkmak, **egzozdan motora** müdahale etmek gibi muhal bir çabadan öteye geçmez. **5'i büyük 249** zincir marketin **38 bin 387** şubesini kapasan dahi, en geç 1 hafta sonra **etiketler zincirlerinden kurtulur**, enflasyonun peşi sıra akar gider.

Market tek başına enflasyon yaratabilir mi?

Market başlı başına enflasyon yaratamaz. Enflasyon fiyatların genel olarak ve sürekli bir biçimde yükseliş eğilimidir. Bir veya birkaç malın fiyatı sürekli halde artıyor ya da genel olarak malların fiyatları bir kez artış gösteriyorsa enflasyon olur. **Haldun Taner** halk ağzında "**pahalılık**" olan enflasyon için; "**esnaf enflasyonun acısını fiyatları insafsızca artırarak çıkarıyor**" der. Taner de gördüğünü resmetmiştir.

Markaları itibarsızlaştırmak

Markalaşmak yıllar, yüzyıllar alır. **İtibarsızlaştırmak** saatler dakikalar alır. Ülkemiz markalarını **itibarsızlaştırdığımız ölçüde** kendi kendimizin **istihdam** kaynaklarını, **ticaret** kaynaklarını **yabancılar** teslim ederiz. **Market basarak, etiket döverek nereye kadar gidebilirsiniz?**

İKİ SORU İKİ CEVAP

1-Markette fiyatlar neden sürekli artıyor?

Çünkü gıda zinciri, tarladan çatala dek sorunlu... Kıtlık, kuraklık da cabası... Dövizle bağlı gıda sektörü, enflasyondan çok fazla etkileniyor ve markete gelene dek onlarca kalem, yüzlerce girdi fiyatı tırmanıyor.

2-Türkiye’de market denetimleri gündeme gelmeye devam eder mi?

Enflasyon yükseldikçe gündeme gelmeye devam eder. Özellikle siyasetin çözüm aramak yerine suçlu aramak istediğinde... Göstermelik baskınlar, etiket dövmeler, soğan depoları basmalar, ceza yağdırmalar ama kök soruna dair hiçbir şey yapmamak...

PROBLEMİ OKUYAMAYAN SORUYU ÇÖZEMEZ

Eskiden televizyonu çatı antenlerle izlediğimizde, TRT ekranında **necefli maşrapa** fotoğrafı çıkar ve şöyle yazardı; “**görüntüdeki bozukluk, yayındandır. Anteninizin ayarıyla oynamayın.**” Bugün **marketleri günah keçisi** yaparak, **esnafı ahlaksızlıkla suçlayarak, kök sorunu çözeceğimizi sanıyoruz.**

Oysa sorun, **tarladan çatala uzanan zincirdedir** ve problemi okuyamayan yönetimin zincirdeki sorunları çözmesi mümkün değildir.

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu, son anda vazgeçer mi?

29 Eylül 2021

Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda son günler bir anlamda siyasi muntika temizliği şeklinde geçti.

Favori cumhurbaşkanı adayları olarak gösterilen **Mansur Yavaş** ve **Ekrem İmamoğlu**, geri adım atmak zorunda kaldılar. **Meral Akşener**, cumhurbaşkanı adayı olmadığını, başbakanlığa talip olduğunu açıkladı.

Bu gelişmeler, **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığı için önündeki tüm engellerin kalktığı şeklinde yorumlandı.

İKİ ÇEKİNCE

10 ay önce cumhurbaşkanı adaylığı için ismi geçmeyenlerden biriydi **Kılıçdaroğlu**. Hatta sohbetlerimizde de parti genel başkanlarının aday olmasına sıcak bakmadığını ifade ediyordu. Bunu açıkladı da. Parti liderlerinin sadece kendi partisinin ya da ittifakın bir bölümünün oyunu alabileceğine, ancak kucaklayıcı bir ismin daha doğru olduğuna işaret ederdi. Belediye başkanlarının da bir dönem daha hizmet etmesi gerektiğini savunurdu. Aklını cumhurbaşkanı adaylığına takan belediye başkanının verimli olamayacağını söylerdi.

DÖNÜM NOKTASI

Ama ne zaman ki **Kılıçdaroğlu**, cumhurbaşkanı adayı olmaya karar verdi, denklem değişti. Hep söylüyorum, **Kılıçdaroğlu**'nu hafife almayın diye. 7 Aralık 2020 tarihi bir dönüm noktası oldu. Bütçe görüşmeleri sırasında AK Parti milletvekillerinin sataşması üzerine, "**Cumhurbaşkanı adayı olmadığımı size kim söyledi?**" çıkışını yaptı. CHP lideri o günden bu yana yaptığı hamlelerle önce **Mansur Yavaş** ve **Ekrem İmamoğlu**'nu minder dışına itti, sonra **Akşener**'in aday olmayacağını açıklamasını sağladı. **Akşener** için geçerli değil ama **İmamoğlu** ve **Yavaş**'ın adaylığının son ana kadar masada olduğunu düşünenlerdenim.

KARAR ANI

Bazen, kazandığınızı düşündüğünüz anda kaybetmiş olursunuz. **Kılıçdaroğlu** için de aynı durum geçerli. Siz, cumhurbaşkanı adayı olarak ortaya çıkınca anketlerde sizi fersah fersah geçen **Mansur Yavaş** ve **Ekrem İmamoğlu**, geri adım atmak zorunda kalmış. Sizin adınıza fedakârlık yapıp önünüzü tıkamamış. Millet İttifakı ortağınız **Akşener**, cumhurbaşkanı adayı olmayacağını ilan etmiş. Sizin adaylığınızın önünde hiçbir sorun kalmamış. Her şey bir kararınıza kalmış. “**Cumhurbaşkanı adayım**” dediğiniz zamsan sizi engelleyecek bir şey yok.

10 PUANLIK SORU

Ama çok önemli bir şey var. Favori gösterilen isimler fedakârlık yapıp sizin lehinize çekildiği halde siz aday olmuşsunuz ama seçimler **Erdoğan**’ın yeni bir zaferi ile sonuçlanmış. Bu nasıl ağır bir yük.

Tarihe, **Ekrem İmamoğlu** ya da **Mansur Yavaş**’la ya da bir üçüncü isimle kazanılabilecek bir seçimi siyasi hırsları uğruna kaybettiren bir lider olarak geçmişsiniz. Karar anı geldiğinde **Kılıçdaroğlu**’nun en çok bu noktaya takılacağından kuşum yok.

SAĞ PARTİLERİN TUTUMU

Şimdi çok farkında olunmayan ama önemli ikinci bir sorun var. Eğer Millet İttifakı sadece CHP ile İYİ parti arasında devam edecekse sorun yok. Saadet Partisi, Demokrat Parti, Deva Partisi ve Gelecek Partisi ile ittifak genişleyecekse, o partilerin liderleri de masada olacak. HDP de ittifaka girmeyeceğini ama karar alma sürecinde yer almak istediğini açıkladı.

Saadet Partisi Genel Başkanı **Temel Karamollaoğlu**, “**Kılıçdaroğlu aday olabilir ancak olduğu takdirde belli kesimlerden bir tepki de gelebilir. Meral Hanım da aday olabilir, ona karşı da başka kesimlerden tepki gelebilir. Milletin teveccühünü alması lazım, artık partici bir yaklaşımla Millet İttifakı bir aday belirleyemez. Bu ülkede AK Parti’nin ve Milliyetçi Hareket Partisi’nin dışında herkesi kucaklayabilecek bir adayın bulunması zor değildir, bulunur mutlaka**” demişti.

MASADAKİ TABLO

Cumhurbaşkanı adayının belirleneceği masada **Ali Babacan, Ahmet Davutoğlu, Gültekin Uysal, Mithat Sancar** ya da **Pervin Buldan, Temel Karamollaoğlu**’na destek verirse ne olacak? CHP genel başkanının tek aday olduğu seçimde muhafazakâr seçmenin **Erdoğan**’ı tercih edeceğini savunurlarsa **Kılıçdaroğlu** buna rağmen aday olacak mı?

Görüldüğü gibi karar anı geldiğinde **Kılıçdaroğlu**’nun önünde önemli sorular duruyor.

ÜÇ SORU

1)Kılıçdaroğlu aday olup kazanamazsa siyasi ihtirasları uğruna cumhurbaşkanlığı seçimini kaybettiren lider damgasını yemek ister mi?

2)Anketler Kılıçdaroğlu'nu değil, İmamoğlu ya da Yavaş'ı gösterirse, onların adaylığına engel olmayı sürdürür mü?

3) Sağ partiler Millet İttifakı'na dahil olursa, onlar Kılıçdaroğlu'nun adaylığına karşı çıkar mı?

İş bu noktaya gelince **Kılıçdaroğlu'nun** aday olup seçimleri kaybettiren lider olmayı mı yoksa son anda feragat edip kazanma şansı olan isimlere yol açmayı mı tercih edeceği bilinmiyor. Ama merak ediliyor.

ÜÇÜNCÜ İSİM ARAYIŞI

Cumhurbaşkanı adaylığında ibre **Kılıçdaroğlu'na** dönmüş durumda ama muhalefet cephesinde üçüncü isim arayışı sürüyor. Hatta bu konudaki temasların içinde yer alan isimlerden biri de **Kılıçdaroğlu**. Çünkü bir süredir **Kılıçdaroğlu'nun** cumhurbaşkanı adaylığı konusunda bazı görüşmeleri tek başına yürüttüğü, kritik gelişmelerin **Kılıçdaroğlu'nda** toplandığı, yakın ekibiyle dahi paylaşmadığı söyleniyor. Muhafazakâr ve Kürt seçmenini de oyunu alabilecek bir isim üzerindeki arayışlar sona ermiş değil.

AKŞENER'İN BAŞBAKANLIĞI

Meral Akşener, cumhurbaşkanı adayı olmayacağını, başbakanlığa talip olduğunu açıkladı ama önünde çok önemli belirsizlikler duruyor.

Meral Akşener'in başbakan olabilmesi için:

1)Millet İttifakı'nın cumhurbaşkanı adayının seçimi kazanması, muhalefetin Meclis'te Anayasa'yı değiştirecek sayıda milletvekili çıkarması gerekiyor.

2)Millet İttifakı'nın adayı cumhurbaşkanı seçildiği takdirde yetkilerinden ve kalan görev süresinden feragat edecek, 2 yıl içinde parlamenter sisteme dönüşü sağlayacak. Muhalefetin referandumsuz Anayasa değişikliği için 400, referandumlu değişiklik için en az 360 milletvekili çıkarması gerekiyor.

3)Hadi bu da oldu diyelim. Türkiye'nin önce referanduma gitmesi gerekiyor. Referandumda evet çıktığı takdirde ise bu kez yeniden seçimlere gidip başbakanı seçmek gerekecek. Eğer Anayasa değişikliğinde mevcut cumhurbaşkanı için geçici bir madde konulmazsa Meclis'te önce cumhurbaşkanı seçilecek.

4)Parlamenter sisteme geçilse de **Meral Akşener'in** başbakan olabilmesi için seçimlerden birinci parti olarak çıkması gerekecek.

SEÇMEN TERCİHİ

Bu sistem pentatlon yarışı gibi. Pentatlon yarışmalarında aynı anda eskrim, yüzme, binicilik, atış ve koşu vardır ya, bu da siyasi pentatlona benziyor. Belirsizliklerle, engellerle dolu bir sistem. Peki bu planının hepsi öngörüldüğü gibi işleyecek mi? Millet belirsizlikle dolu bir sisteme oy verecek mi? Muhalefetin hayal satacağına somut hedefler ortaya koyması lazım. Halka sizi daha iyi yönetebilirim duygusunu vermeleri gerekecek. Seçimlerin parlamenter sistemle, cumhurbaşkanlığı sistemini savunanlar arasında geçeceği söyleniyor. Ama millet belirsizliklerle dolu bir sisteme değil, ekonomik ve siyasi istikrara oy verirse ne olacak?

Esfender KORKMAZ

Önceliğimiz Doğu kalkınması olmalıdır

29 Eylül 2021 Çarşamba

Türkiye İstatistik Kurumu, bölgesel gelir ve yaşam araştırması 2020 bölgesel sonuçlarına göre, Türkiye'nin en fakir bölgesi Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesidir.

Fert başına ortalama gelir olarak; Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri ile Batı bölgeleri arasında uçurum var. Güneydoğu Anadolu'da fert başına ortalama gelir 18 927 liradır. İstanbul'da bunun 2,6 katı 49 293 liradır. Türkiye ortalaması da Doğu ve Güneydoğu Anadolu fert başına gelir ortalamasının iki katı kadardır.

2020 yıllık ortalama eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert geliri(TL) olarak;

* Türkiye ortalaması; 34 428

* İstanbul; 49 293

* Kuzey Doğu Anadolu; 20 925

* Ortadoğu Anadolu; 19 185

* Güney Doğu Anadolu; 18 927

Bu sonuçlar toplum vicdanını rahatsız eden sonuçlardır. AKP iktidarı TÜİK'in bu verilerini okumuyor mu? Bu iktidarın aklından Doğu ve Güneydoğu kalkınması geçiyor mu?

Aslında, Doğu kalkınması planlar içinde yer alıyordu. AKP iktidarı planlamayı rafa kaldırdı. Bu bölgelere yatırım teşvikleri verdi. Ama sonuçta terör nedeni ile kimse yatırım yapmadı. Çünkü yazımda da belirttim; bu bölgelere yatırımı, terör bitinceye kadar geçici olarak devletin yapması gerekir.

AKP iktidarı, 2008 yılına kadar GAP'ın adını dahi ağzına almadı. 2008 yılında, **"açılım"** politikasıyla bölgede oylarını artırmayı hedefleyen iktidar ilk kez GAP'ı hatırladı ve açılımın ekonomik ayağı olarak 2008-2012 dönemini kapsayan bir GAP Eylem Planı açıkladı.

2014-2018 yıllarında daha önce açıkladığı Eylem Planı'nın aksine bölgenin kamu yatırımlarından aldığı pay düştü. GAP'ın payı toplam kamu yatırımları içinde 2009 yılında yüzde 14,5 iken 2016 itibariyle yüzde 7,7'ye geriledi. (Aşağıdaki Grafik.)

BÜTÇE TOPLAM YATIRIMLARI İÇİNDE GAP YATIRIMLARI

Kaynak: GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

AKP'nin iktidar olduğu 2002 yılı sonunda, terör olayları azalmıştı. AKP iktidarında yeniden arttı.

Çözüm süreci ile siyasi iktidar GAP'a önem vermeye başladı ve bitiş ile de rafa kaldırdı. 2009 yılı Oslo görüşmeleri olarak adlandırılan MİT-PKK görüşmeleri, çözüm sürecinin başlangıcı kabul edilir. 2015 Haziran genel seçimlerinde AKP'nin iktidarı kaybetmesi ise sonu olarak kabul edilir.

Yine TÜİK verilerine göre; Türkiye'nin 2018 yılında en fakir üç ili, Şanlıurfa, Van ve Ağrı'dır. Üçü de Doğu ve Güneydoğu'dadır. Genel olarak bakarsak da en fakir iller Doğu ve Güneydoğu'dadır.

Göç veren illerden göçü önlemek ve bu illerin kalkınması için hükümetin öncülük etmesi ve doğal ve beşeri imkânlarını ve zenginliklerini harekete geçirmesi gerekir.

Bu illerde elverişli yatırım konularında, devlet yatırım yapmalı ve bu yatırımlarda o yörede oturanlar çalışmalıdır. Bu yatırımlarda çalışanlar maaşlarının dörtte birini vererek bu fabrikalara ortak olabilir. Zaman içinde devletin payı tamamıyla yöre halkına geçmiş olur.

En çok göç veren illerde aşağıdaki yatırımlar yapılabilir.

- * Tunceli'de kaynak suyu imkânları var. Güneydoğu ve Orta Doğu'ya hitap eden bir içme suyu tesisi kurulabilir.
- * Ardahan ve Kars'ta ortak, organik tarım ve hayvancılık organize bölgesi kurulabilir. Organik hayvan ürünleri üretim tesisi yapılabilir.
- * Mardin'de sanatkâr fazladır. Örne eşya sektöründe ihracat potansiyeli var. Yatırım yapılabilir.
- * Bayburt'ta, Bayburt taşı işleme tesisleri kurulabilir.
- * Çorum'da, nohut ürünleri işleme fabrikası kurulabilir.
- * Hakkari'de, deri işleme ve ürünleri tesisleri kurulabilir.
- * Artvin'de Kafkas arısı üretimi ve organik bal üretim tesisleri yapılabilir.

Terörü önlemenin kalıcı yolu, bölge kalkınmasını sağlamaktır.

İbrahim Kahveci

Fakirime kredi verin...

Başkent Üniversitesi Uluslararası Finans ve Bankacılık Bölüm Başkanı Prof. Dr. Şenol Babuşcu sosyal medyadan paylaşımında bulunmasaydı görmeyecektim.

Neyi mi görmeyecektim? Fakirliğimizin geldiği noktayı...

Türkiye Bankalar Birliği Haziran 2021 sonu itibari ile “Tüketici Kredileri ve Konut Kredileri” bilgilerini açıklıyor.

Kredi kullanan kişi sayısı 25 milyon 529 bin kişi. (Sadece tüketici kredisi)

Kredi tutarı ise 656 milyar TL.

Sadece Nisan-Haziran 2021’de 3 milyon 453 bin kişi 88 milyar lira daha kredi kullanmış. (Not: geçen yıl ile karşılaştırma yapılması sağlıklı değil, çünkü geçen yıl uçan kuşa bile kredi kullandırıldı)

İşin ilginç yanı ise bu kredilerden sadece 12 milyar lirasının takipte olmasıdır. Ödenme oranı oldukça yüksek...

Neden şaşırdığımıza şimdi geliyoruz.

A- Son 3 ayda kullanılan 88 milyar liralık tüketici kredisinin 63,6 milyar lirasını ücretliler almış. 12,1 milyar lirasını ise serbest meslek grubu alırken, 12,4 milyar lirayı da diğer gruplar almış.

B- Son 3 ayda kaç kişi kredi kullanmış? Toplam 3 milyon 453 bin kişi. Ama bu kredi kullananların 2 milyon 594 bin kişisi ücretliler. Buradan ücretlilerin kişi başına 24,500 TL kredi kullanmış olduğunu anlıyoruz. Serbest meslek sahipleri ise kişi başına 36,600 TL kredi kullanmış oldu.

C- Gelir gruplarına bakınca en fazla krediyi geliri 5 bin liranın üzerinde olanların kullandığı görülüyor (48 milyar TL). Lakin burada asıl önemli nokta alt gelir grupları. Geliri 1000 liranın altında olanların toplam kredi kullanımı 16 milyar 068 milyon TL.

D- Geliri 1000 liranın altında 16 milyar lira kredi kullanan kaç kişi var? İşte o sayı da 766 bin 569 kişi.

Şimdi şaşırdığımız noktayı söyleyelim: Bu insanlar bu derece zor şartlarda olmasına rağmen borç ödeme isteklerini hala devam ettiriyorlar. Borcuna sadıklık oldukça önemli...

İŞ YOK...

Şimdi bir başka noktadan bakalım:

Bu ülkede insanlar neden kredi kullanıyor?

Bugün cari gelirleri yetmediği için taksitli ürün mü alıyorlar? Ya da konut ve araba mı almak istiyorlar?

Kredilerin dağılımına baktığımızda yüzde 3'lük kesimin araba almak için kredi kullandığını;

kalan yüzde 14,16'lık kesimin de konut kredisi kullandığını görüyoruz.

Ya geride kalanlar?

İşte onlar, yani ihtiyaç için kredi kullanım tutarı da toplam tutarın yüzde 71,81'ini oluşturuyor.

İnsanlar gelire dayalı bir kredi kullanımdan ziyade ihtiyaca dayalı kredi kullanımında bulunmuşlar.

İşte bunu gösteren bir başka veri de istihdam, yani çalışan sayısında buluyoruz.

2017/II. çeyrek ile 4 yıl sonrası olan 2021/II. çeyrek:

15+ yaş nüfus artışı (çalışabilir nüfus) 3 milyon 798 bin kişi

ama bu nüfusun sadece 103 bin kişisi iş bulmuş. Geriye kalan 3 milyon 695 bin kişi hala işsiz...

Aradan 4 yıl geçiyor ve koca ülke sadece 103 bin kişiye iş bulunuyor.

4 yıl 12 aydan 48 ay yapıyor.

Bu ülke 1 ayda sadece 2100 kişiye mi iş yaratarak büyüyecek?

Bu insanlar çalışmaz ise nasıl gelir elde edecek ve nasıl yaşayacaklar?

29.09.2021

İşte bu temel soruna da çözümü kredi vererek bulmuşuz... İş veremiyorsak kredi verelim diyoruz.

Verin benim fakirime kredi... Rahat etsin.

Bakalım bu anlayış ile nereye kadar gideceğiz.

Oğuz Demir

Tüm sorunlarımızı çözecek bir formül: Pazar yürüyüşü!

Dün **gölsek mi ağlasak mı** bilmediğimiz bir haber önümüze düştü.

“Bursa İnegöl’de bir garip olay: Kayıp olduğu sanılan şahıs **kendisini arama çalışmasına katıldı!**”

Sonra düşününce memleketin yüz yıllık kurumlarının bu yurttaşımızdan tek bir farkı olduğunu gördüm. Yurttaşımız yine en azından **kaybolduğunu kabul etmiş**, kendini arıyor. Ülkemizin yüz yıllık kurumlarının yöneticileri **o kurumların kaybolduklarının farkında bile değiller**. Ya da daha kötüsü.

Aslında farkındalar!

Ama çok da önemsiyorlar.

Mesela bu köşede sık sık gündeme getirdiğimiz Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. Son on yılda itibar kaybı gün gün arttı.

TCMB’nin itibarını korumak için orada olan TCMB Başkanları ise **en iyi ihtimalle olan biteni uzaktan seyrettiler**. Kurumun yaşadığı itibar erozyonunu durdurmaya çalışmak yerine **o erozyona neden olan işlere bahane üretmeye** çalıştılar.

Son örneğini de TCMB Başkanı Kavcıoğlu verdi. Geçtiğimiz hafta alınan karardan bu yana **“siyasi” faiz indirimini** gerekçelendirmeye çalışıyor. T24’ten Barış Soydan’a yaptığı açıklamalar ve dün bir toplantıdaki konuşması da maalesef bu tespiti doğruluyor.

Mesela Başkan Kavcıoğlu, Türkiye’nin zaten yüksek seyreden, faiz indirimi ile birlikte daha da artan **risk priminin haksızlık olduğunu anlatırken dahi ekonomik kavramları kullanmadı**. Ne dedi Başkan Kavcıoğlu?

29.09.2021

Bazı gelişmekte olan ülkelerde gündelik hayattaki riskin Türkiye'den çok daha fazla olduğunu, zenginlerin saldırılardan korunmak için çok yüksek duvarlar arkasındaki evlerde yaşamak zorunda kaldığını. Buna karşılık bu ülkelerde risk primi 170 iken Türkiye'nin 400'ün üzerinde olmasının mantıklı / haklı olmadığını...

Peki, bilmiyor mu Başkan risk priminin bunlarla ilgisi olmadığını?

Elbette biliyor.

Ama bu durumu teknik bir şekilde açıklayabilmesinin mümkün olmadığını da biliyor. Çünkü geçtiğimiz hafta atılan adım en başta **ekonomik olarak açıklanabilir değil**. Dolayısıyla da eski bir milletvekili, siyasetçi olarak her siyasetçinin yaptığını yapıyor.

Tribünlere oynuyor.

Yani ülkenin bu tip kavramları bilmesi çok da gerekmeyen milyonlarına biz doğru olanı yaptık ama **birileri bize haksızlık yapıyor** diyor.

Risk primini **finansal bir kavram değil de sanki gündelik yaşamla ilgili bir kavram olarak** göstermeye çalışıyor.

İşe yarar mı?

Sanmıyorum. Vatandaş son yıllarda SWAP gibi teknik kavramlara dahi yapılan hatalar nedeniyle hakim hale geldi.

Ama en başta sizinle paylaştığım tuhaf haberi düşününce yanılıyor da olabilirim tabii!

Bununla sınırlı da kalmadı Başkan Kavcıoğlu. Geçtiğimiz hafta hepimizin takip ettiği ABD Merkez Bankası'nın (FED) 2021 yılının sonunda artık piyasaya **para verme konusunda daha çekimser davranacağı açıklamasına** ilişkin de konuştu.

Bu kararı veren FED'in Başkanı Powell, 2021 sonundan başlayarak büyük olasılıkla 2022 ortasına kadar tahvil alımını bitireceklerini söylerken, TCMB Başkanı Kavcıoğlu FED'in bu yıl azaltıma başlamayacağına, hatta yakın vadede bir azaltım olmayacağına inandığını söyledi.

Kararı verecek olan **FED Başkanı bile bu kadar net ve iyimser değilken...**

Bütün bu açıklamalar gösteriyor ki **faiz indirimleri önümüzdeki aylarda da devam edecek**. Bu faiz indirimleri ile birlikte yine biliyoruz ki TL'nin değer kaybı ve enflasyondaki artış da devam edecek.

29.09.2021

Yani maalesef bir kez daha tekrar etmek zorundayım ki önümüzde biz vatandaşlar için oldukça zorlu bir dönem var.

Her yazıdan sonra bazı okuyucular şunu soruyor.

Bütün bunlar yaşanırken yapılması gereken ne? **Çözüm nerede?** Çözüm öneriniz ne diye?

Bu kez ben size sorayım.

Yaşadığımız sorunların temeli de bu sorunlara ilişkin açıklamalar da gördüğünüz gibi iktisadi değil.

İktisadi çözümler elbette var ama dikkate alacak bir kamu yönetimi yok.

Bu şartlarda sizce çözüm önerimiz ne olabilir?

Sihirli bir formül var.

Ve o formülün adı en kısa sürede hepimizin bir pazar sabahı bir okula doğru yürümesi...

29 Eylül 2021, Çarşamba

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Kovid-19 İngiltere'yi mahvetti

21. yüzyıla damgasını vuran Kovid-19 salgınının ülkeleri ne hale getirdiği ortada. Her açıdan gelişmiş ve istikrarlı İngiltere'de şu anda her şeyin sıkıntısı var. Kuzey Denizi'nde bulunan gaz bile İngiltere'deki darboğazı aşamıyor. Galiba İngiliz hükümeti orduyu devreye sokarak trafikteki kilitlenmeleri açmaya çalışacak.

Aynı şekilde Kovid'in Amerika'da Trump'ı devirdiğini, Angela Merkel'in 16 yıllık iktidarına son verdiğine tanık olduk. Türkiye bu açıdan daha şanslı. **Çünkü kararlı ve istikrarlı bir yönetim var. Önlemler problemler baş göstermeden devreye sokuluyor. Ancak yine de bir kısım muhalefet eski model**

siyaseti sokakta sürdürmeye kararlı. Bunlara bir örnek "öğrenci yurtları yetmiyor" diye parklarda gösteri yapan kalabalıklardan verilebilir. İçişleri Bakanlığı bu gösterilere katılanlar da çok azının öğrenci olduğunu açıkladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bunlar aynen **Gezi Parkı** olayı neyse bunun bir başka versiyonudur" dedi. Yine de Türkiye diğer ülkelere göre farklı problemleri olsa da şanslı bir ülke. Mesela Amerika'nın da desteğiyle Türkiye'yi askeri açıdan kuşatmaya kalkan Yunanistan sonunda akıllanmaya karar verdi. Başbakan Miçotakis, "Türkiye ile silahlanma yarışına girmeye niyetimiz yok" diye açıklama yaptı. Ancak Kıbrıs Rumları Yunanistan'daki ağabeyleri kadar akıllı değil. Sürekli gerginlik yaratmaya çalışıyorlar. Türkiye'nin çok önemli problemi Irak ve Suriye'de üslenen PKK terörizmidir. Bugün Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Rusya Devlet başkanı Putin ile yapacağı görüşmede özellikle İdlib'deki karmaşık durumun berraklığa kavuşması beklenebilir. **Bunun dışında Türkiye uluslararası siyasetin önemli bir figürü olarak üzerine düşen her şeyi yapmaya çalışıyor.** Bunun son örneği Türkçe konuşan ulusların bulunduğu Orta Asya devletlerinin bir örgüt içinde birleşmeleri çabasıdır. Bu arada Türkiye-Azerbaycan birlikteliği de zirveye taşınmakta.